

Arbetslivskommissionen för husbyggnads- och ytbehandlingsbranschen, lägesbild 2024



ANTALET AVLAGDA EXAMINA, EXAMENSDELAR OCH KOMPETENSOMRÅDEN			STUDIERNAS MÅL (ENLIGT EXAMENSDEL) HELA EXAMEN ELLER EXAMENSDEL/EXAMENSDELAR																					
ANTAL EXAMINA (st.) Grundexamen inom byggnadsbranschen: 2220 st. Yrkesexamen inom husbyggnadsbranschen: 195 st. Specialyrkesexamen inom husbyggnadsbranschen: 78 st. Specialyrkesexamen för arbetsledning inom byggnadsbranschen: 132 st. Yrkesexamen inom branschen för byggnadsprodukter: 9 st.		GE INOM BYGGNADSBRANSCHEN Kompetensområdet för husbyggnad 1713 st. Kompetensområdet för stenbranschen 15 st. Kompetensområdet för markanläggning 18 st. Kompetensområdet för schaktningsmaskintransport 453 st. Inga uppgifter 18 st.																						
		YE INOM HUSBYGGNADSBRANSCHEN Inga kompetensområden																						
ANTAL EXAMENSDELAR GE inom byggnadsbranschen: 26556 st. YE inom husbyggnadsbranschen: 1344 st. Specialyrkesexamen inom husbyggnadsbranschen: 228 st. Specialyrkesexamen för arbetsledning inom byggnadsbranschen 585 st. Yrkesexamen inom branschen för byggnadsprodukter 33 st.		SYE INOM HUSBYGGNADSBRANSCHEN Inga kompetensområden																						
		YE INOM BRANSCHEN FÖR BYGGNADSPRODUKTER Tillverkning av stenbaserade byggskivor 9 st.																						
		SYE FÖR ARBETSLEDNING INOM BYGGNADSBRANSCHEN Kompetensområdet för arbetsledning inom byggnadsbranschen 72 st. Kompetensområdet för arbetsplatschef inom byggnadsbranschen 60 st.																						
Gemensamma examensdelar (GED): 1245 st.	Lokala examensdelar: 336 st.																							
		GE INOM BYGGNADSBRANSCHEN <table><tr><td>hel examen</td><td>examensdel/</td></tr><tr><td>24447 st.</td><td>delar 2109 st.</td></tr></table> YE INOM HUSBYGGNADSBRANSCHEN <table><tr><td>hel examen</td><td>examensdel/</td></tr><tr><td>732 st.</td><td>delar 612 st.</td></tr></table> SYE INOM HUSBYGGNADSBRANSCHEN <table><tr><td>hel examen</td><td>examensdel/</td></tr><tr><td>228 st.</td><td>delar 0 st.</td></tr></table> YE INOM BRANSCHEN FÖR BYGGNADSPRODUKTER <table><tr><td>hel examen</td><td>examensdel/</td></tr><tr><td>33 st.</td><td>delar 0 st.</td></tr></table> SYE FÖR ARBETSLEDNING INOM BYGGNADSBRANSCHEN <table><tr><td>hel examen</td><td>examensdel/</td></tr><tr><td>585 st.</td><td>delar 0 st.</td></tr></table>			hel examen	examensdel/	24447 st.	delar 2109 st.	hel examen	examensdel/	732 st.	delar 612 st.	hel examen	examensdel/	228 st.	delar 0 st.	hel examen	examensdel/	33 st.	delar 0 st.	hel examen	examensdel/	585 st.	delar 0 st.
hel examen	examensdel/																							
24447 st.	delar 2109 st.																							
hel examen	examensdel/																							
732 st.	delar 612 st.																							
hel examen	examensdel/																							
228 st.	delar 0 st.																							
hel examen	examensdel/																							
33 st.	delar 0 st.																							
hel examen	examensdel/																							
585 st.	delar 0 st.																							

Arbetslivskommissionen för husbyggnads- och ytbehandlingsbranschen, lägesbild 2024

ANTALET AVLAGDA EXAMINA, EXAMENSDELAR OCH KOMPETENSOMRÅDEN			STUDIERNAS MÅL (ENLIGT EXAMENSDEL) HELA EXAMEN ELLER EXAMENSDEL/EXAMENSDELAR	
ANTAL EXAMINA (st.)			GE INOM YTBEHANDLINGSBRANSCHEN	
Grundexamen inom ytbehandlingsbranschen: 705 st. Yrkesexamen inom ytbehandlingsbranschen: 48 st. Specialyrkesexamen inom ytbehandlingsbranschen: 51 st.			Kompetensområdet för byggnadsmåleri, målare 660 st. Kompetensområdet för golvläggning, golvläggare 15 st. Kompetensområdet för industriell ytbehandling, ytbehandlare 6 st. Kompetensområdet för produktmålning, ytbehandlare 6 st. Uppgift saknas 1–4 st.	
ANTAL EXAMENSDELAR			YE INOM YTBEHANDLINGSBRANSCHEN	
GE inom ytbehandlingsbranschen: 7272 st. YE inom ytbehandlingsbranschen: 192 st. SYE inom ytbehandlingsbranschen: 225 st.			Kompetensområdet för byggnadsmåleri 18 st. Kompetensområdet för golvläggning 6 st. Kompetensområdet för industriell ytbehandling 24 st. Uppgift saknas 1–4 st.	
Gemensamma examensdelar (GED): 363 st.			SYE INOM YTBEHANDLINGSBRANSCHEN	
Lokala examensdelar: 228 st.			Kompetensområdet för byggnadsmåleri 21 st. Kompetensområdet för golvläggning 9 st. Kompetensområdet för industriell ytbehandling 21 st.	
			GE INOM YTBEHANDLINGSBRANSCHEN	
			hel examen 6717 st. examensdel/delar 552 st.	
			YE INOM YTBEHANDLINGSBRANSCHEN	
			hel examen 186 st. examensdel/delar 6 st.	
			SYE INOM YTBEHANDLINGSBRANSCHEN	
			hel examen 219 st. examensdel/delar 6 st.	



ANTALET AVLAGDA EXAMINA, EXAMENSDELAR OCH KOMPETENSOMRÅDEN

Reflektioner

Antal avlagda examina

- Antalet examina har hållits på samma nivå som under de senaste åren. Studierna har inte fördröjts på grund av recessionen inom byggnadsbranschen, men oron hänför sig till möjligheterna för nyutexaminerade att sysselsättas inom branschen.

Antal avlagda examensdelar

- Antalet personer som endast avlägger en eller flera examensdelar har fortsatt att öka i jämn takt. I fortsättningen är det allt viktigare att utnyttja precisionskompetens för behoven. Hela examina behövs också för kontinuerligt lärande, men effektiviteten kan förbättras genom en bättre inriktning.

Antal avlagda kompetensområden

- I examina finns tydliga betoningar i kompetensområdena. Det är viktigt att se till att även mindre utnyttjade kompetensområden alltid används vid behov.

Övriga anmärkningar

- Recessionen inom byggnadsbranschen har påverkat sektorns dragningskraft. I den gemensamma ansökan 2024 rasade antalet sökande som sökte till grundexamen inom byggnadsbranschen på första plats med en tredjedel och till grundexamen inom ytbehandlingsbranschen med cirka en sjättedel. Om recessionen drar ut på tiden kan den försämrade dragningskraften orsaka en betydande brist på arbetskraft inom byggnadsbranschen inom den närmaste framtiden.
- Det är utmanande för nyutexaminerade att hitta jobb i branschens lågkonjunktur, varvid rädslan är att de trots avlagd examen inte kan etablera sig i branschen. Då finns det risk för att de byter bransch och inte återvänder till byggnadsbranschen när konjunkturen förbättras.

Arbetslivskommissionen för husbyggnads- och ytbehandlingsbranschen, lägesbild 2024



ANORDNANDE AV EXAMINA		ANORDNANDE AV EXAMINA Diskussion
ANORDNARTILLSTÅND	ICKE-AKTIVA ANORDNARE	ICKE-AKTIVA ANORDNARE
GE inom byggnadsbranschen: 55 st. YE inom husbyggnadsbranschen: 45 st. SYE inom husbyggnadsbranschen: 33 st. YE inom branschen för byggnadsprodukter: 12 st. SYE för arbetsledning inom byggnadsbranschen: 9 st. GE inom ytbehandlingsbranschen: 55 st. YE inom ytbehandlingsbranschen: 28 st. SYE inom ytbehandlingsbranschen: 14 st.	GE inom byggnadsbranschen 4 st. YE inom husbyggnadsbranschen 12 st. SYE inom husbyggnadsbranschen 13 st. YE inom branschen för byggnadsprodukter 10 st. SYE för arbetsledning inom byggnadsbranschen -	GE inom ytbehandlingsbranschen: 4 st. YE inom ytbehandlingsbranschen: 9 st. SYE inom ytbehandlingsbranschen: 7 st.
AKTIVA ANORDNARE	SPRÅKEN PÅ AVLAGDA EXAMINA (antal examina) GE inom byggnadsbranschen Finska 2139 st.; Svenska 81 st. YE inom husbyggnadsbranschen Finska 195 st.; Svenska - SYE inom husbyggnadsbranschen Finska 78 st.; Svenska - YE inom branschen för byggnadsprodukter Finska 9 st.; Svenska - SYE för arbetsledning inom byggnadsbranschen Finska 132 st.; Svenska - GE inom ytbehandlingsbranschen Finska 693 st.; Svenska 12 st. YE inom ytbehandlingsbranschen Finska 45 st.; Svenska 1-4 st. SYE inom ytbehandlingsbranschen Finska 42 st.; Svenska 6 st.	Språklig och geografisk täckning samt fördelning av prestationer - Inom byggnadsbranschen utbildas det på ett heltäckande sätt runt om i Finland, och utbildningens tillgänglighet är god. Å andra sidan förutsätter det med tanke på sysselsättningen att de utexaminerade flyttar till en ny ort, eftersom byggandet särskilt koncentreras till C6-städerna. - Nedskärningarna i yrkesutbildningen och recessionen inom byggnadsbranschen medför en risk att det kommer att gallras i synnerhet i utbildningen inom byggnadsbranschen, då även dragningskraften är svag. - Det som är positivt är att genomströmningen har hållits jämn. - Svenska språkets roll inom byggnadsbranschen är relativt liten, men regionalt viktig.

KVALITET PÅ GENOMFÖRANDET AV YRKESPROV OCH BEDÖMNINGEN AV KUNNANDE

Fördelning av platserna för yrkesprov

GE INOM BYGGNADSBRANSCHEN

Arbetsplats 58,58 %

Läroanstalt 27,35 %

Arbetsplats + läroanstalt 5,15 %

Uppgift saknas 8,92 %

YE INOM HUSBYGGNADSBRANSCHEN

Arbetsplats 64,38 %

Läroanstalt 25,8 %

Arbetsplats + läroanstalt 6,16 %

Uppgift saknas 3,65 %

SYE INOM

HUSBYGGNADSBRANSCHEN

Arbetsplats 89,06 %

Läroanstalt 1,56 %

Arbetsplats + läroanstalt 1,56 %

Uppgift saknas 7,81 %

SYE FÖR ARBETSLEDNING INOM BYGGNADSBRANSCHEN

Arbetsplats 86,53 %

Läroanstalt -

Arbetsplats + läroanstalt -

Uppgift saknas 13,47 %

YE INOM BRANSCHEN FÖR BYGGNADSPRODUKTER

Arbetsplats 100 %

Läroanstalt -

Arbetsplats + läroanstalt -

Uppgift saknas -

GE INOM YTBEHANDLINGSBRANSCHEN

Arbetsplats 36,99 %

Läroanstalt 46,45 %

Arbetsplats + läroanstalt 14,78 %

Uppgift saknas 1,78 %

YE INOM YTBEHANDLINGSBRANSCHEN

Arbetsplats 83,61 %

Läroanstalt 6,56 %

Arbetsplats + läroanstalt 9,84 %

Uppgift saknas -

SYE INOM YTBEHANDLINGSBRANSCHEN

Arbetsplats 87,67 %

Läroanstalt -

Arbetsplats + läroanstalt 12,33 %

Uppgift saknas -

Reflektioner över fördelningen av prestationsplatser

- I yrkes- och specialyrkesexamina avläggs yrkesprov närmast i arbetslivet.
- Platserna där yrkesproven i grundexamina avläggs varierar.
- Det saknas fortfarande uppgifter om provplatsen för alltför många yrkesprov, även om situationen i allmänhet kan anses vara rimlig.
- Det är förståeligt att det är svårt att avlägga yrkesprov inom ytbehandling, men att nästan hälften av proven avläggs endast vid läroanstalten kräver mycket arbete.
- Utförandet av yrkesprov på arbetsplatser störs avsevärt av recessionen inom branschen, och därför finns det färre möjligheter i arbetslivet.
- Grunden för en högklassig bedömning är ett fungerande samarbete mellan läroanstalten och arbetsplatsen. Bedömningsutbildningen ska vara tillräcklig och av hög kvalitet.
- För att garantera den studerandes rättsskydd är det viktigt att komma vidare i studierna och få en högklassig bedömning av yrkesprov.
- Det kan finnas oklara anteckningar på yrkesprovsplatserna, t.ex. i fråga om yrkesexamen inom husbyggnadsbranschen.

KVALITET PÅ GENOMFÖRANDET AV YRKESPROV OCH BEDÖMNINGEN AV KUNNANDE		
Responsenkäter (svarsskala 1–5)	Respons Diskussion	
STUDERANDERESPONSENS AVSLUTANDE ENKÄT, YRKESPROV GE inom byggnadsbranschen 4,3 YE inom husbyggnadsbranschen 4,6 SYE inom husbyggnadsbranschen 4,5 YE inom branschen för byggnadsprodukter 4,9 SYE för arbetsledning inom byggnadsbranschen 4,7 GE inom ytbehandlingsbranschen 4,5 YE inom ytbehandlingsbranschen 4,8 SYE inom ytbehandlingsbranschen 4,8 (nationellt medeltal för respons 4,6) Studeranderespons • Responsen från de studerande är berömlig. • Grundexamen inom byggnadsbranschen ligger visserligen något under det nationella medeltalet, och det vore bra att utreda orsakerna till detta och utveckla utbildningen.	RESPONS FRÅN ARBETSPLATSHANDLEDAREN GE inom byggnadsbranschen 4,1 YE inom husbyggnadsbranschen 4,5 SYE inom husbyggnadsbranschen 4,2 YE inom branschen för byggnadsprodukter 5,0 SYE för arbetsledning inom byggnadsbranschen 4,1 GE inom ytbehandlingsbranschen 4,2 YE inom ytbehandlingsbranschen 4,4 SYE inom ytbehandlingsbranschen 4,4 (nationellt medeltal för respons 4,2) Respons från arbetsplatshandledaren • Responsen från handledarna är berömlig och antingen motsvarar det nationella medeltalet eller ligger över det. • Det är viktigt att öka responsmängden för att få så omfattande respons som möjligt.	ARBETSPLATSRESPONS GE inom byggnadsbranschen 4,1 YE inom husbyggnadsbranschen 4,3 SYE inom husbyggnadsbranschen 4,0 YE inom branschen för byggnadsprodukter 4,7 SYE för arbetsledning inom byggnadsbranschen 4,5 GE inom ytbehandlingsbranschen 4,1 YE inom ytbehandlingsbranschen 4,0 SYE inom ytbehandlingsbranschen 4,4 (nationellt medeltal för respons 4,2) Arbetsplatsrespons • Responsen på arbetsplatserna är ännu relativt färsk och data har ännu samlats in i ganska begränsad utsträckning. • Detta begränsar noggrannare granskning och analys. • I huvudsak motsvarar examina det nationella medeltalet, men det finns en del spridning.



KVALITET PÅ GENOMFÖRANDET AV YRKESPROV OCH BEDÖMNINGEN AV KUNNANDE

Bedömning av kunnande och förverkligande av tvåpartsbedömningen i yrkesinriktade examensdelar

GE INOM BYGGNADSBANSCHEN
**Lärare och representant för arbetslivet
(tvåpartsbedömning) 68,3 %
Uppgift saknas 1,3 %**

YE INOM HUSBYGGNADSBANSCHEN
**Lärare och representant för arbetslivet
(tvåpartsbedömning) 89,0 %
Uppgift saknas 0,9 %**

SYE INOM HUSBYGGNADSBANSCHEN
**Lärare och representant för arbetslivet
(tvåpartsbedömning) 90,7 %
Uppgift saknas 3,1 %**

SYE FÖR ARBETSLEDNING
INOM BYGGNADSBANSCHEN
**Lärare och representant för arbetslivet
(tvåpartsbedömning) 99,5 %
Uppgift saknas -**

YE INOM BRANSCHEN FÖR
BYGGNADSPRODUKTER
**Lärare och representant för arbetslivet
(tvåpartsbedömning) 100 %
Uppgift saknas -**

GE INOM YTBEHANDLINGSBRANSCHEN
**Lärare och representant för arbetslivet
(tvåpartsbedömning) 51,5 %
Uppgift saknas 0,8 %**

YE INOM YTBEHANDLINGSBRANSCHEN
**Lärare och representant för arbetslivet
(tvåpartsbedömning) 96,6 %
Uppgift saknas -**

SYE INOM YTBEHANDLINGSBRANSCHEN
**Lärare och representant för arbetslivet
(tvåpartsbedömning) 90,4 %
Uppgift saknas -**

VITSORD I BEDÖMNING AV KUNNANDE INOM YRKESUTBILDNINGEN

GE INOM BYGGNADSBANSCHEN
Medeltal 3,4

**Yrkesinriktad examensdel 3,6
Gemensam examensdel 3,1**

GE INOM YTBEHANDLINGSBRANSCHEN
Medeltal 3,5

**Yrkesinriktad examensdel 3,7
Gemensam examensdel 3,3**

(nationellt medeltal 3,7)

Reflektion kring förverkligandet av tvåpartsbedömningen

- Det är viktigt att en representant för arbetslivet deltar i bedömningen. Det är förståeligt att detta är svårt att genomföra om bedömningen görs i läroanstaltens lokaler.
- Yrkesprov fungerar som kvalitetssäkring inom yrkesutbildningen. Här spelar arbetslivets representation en central roll för hela systemet.
- Särskilt i bedömningen av grundexamen inom ytbehandlingsbranschen finns det utrymme för förbättringar när hälften av proven görs vid läroanstalten och endast bedöms av lärare.
- Uppgift saknas-siffrorna är få. Detta kan ses som en fördel för bedömningarna.



KVALITET PÅ GENOMFÖRANDET AV YRKESPROV OCH BEDÖMNINGEN AV KUNNANDE

Reflektioner

Yrkesprov som ordnas vid läroanstalten

- Allmän uppmärksamhet fästes vid det stora antalet yrkesprov som görs vid läroanstalter. I så stor utsträckning som möjligt ska yrkesprov genomföras under arbetsplatsförhållanden.

Planer för bedömning av kunnande

- En allmän observation 2024 var att planerna för bedömning av kunnande inte nödvändigtvis ansågs vara ett vardagsverktyg. Visserligen är planerna för bedömning av kunnande från och med 1.1.2025 inte längre ett förpliktande dokument för utbildningsanordnare.

God praxis och utvecklingsobjekt hos utbildningsanordnarna

- Under besöken har man observerat goda förbindelser till arbetslivet. Man kunde satsa mer på dessa förbindelser.
- Ett gott samarbete med arbetslivet är utgångspunkten för allt. Detta kräver visserligen ömsesidigt arbete, samt samarbete mellan läroanstalten och arbetsplatsen.

Övriga anmärkningar

- Inga rättelseyrkanden har inkommit för behandling 2024.

EXAMENSGRUNDERNAS OCH EXAMENSSTRUKTURENS FUNKTION Reflektioner kring hur examensgrunderna motsvarar arbetslivet, hur de fungerar och om examensstrukturen	
GE inom byggnadsbranschen Man upplevde att examensgrunderna fungerade väl. YE inom husbyggnadsbranschen Man håller på att förnya examensgrunderna och kommissionen har deltagit i utvecklingsarbetet i enlighet med sina lagstadgade uppgifter. SYE inom husbyggnadsbranschen Man upplevde att examensgrunderna fungerade väl. Examensgrunderna trädde i kraft 1.2.2023, så även dessa grunder har förnyats ganska nyligen. SYE för arbetsledning inom byggnadsbranschen Examensgrunderna har nyligen trätt i kraft, och digitala gröna examensdelar har lagts till dem. YE inom branschen för byggnadsprodukter Det finns inga särskilda observationer om denna examens grunder.	GE inom ytbehandlingsbranschen Examensgrunderna förnyats rätt så nyligen, så det finns ännu inget att kommentera. Det har väckt uppmärksamhet att avsaknaden av övningslokaler har blivit ett bekymmer, eftersom det behövs större utrymmen och ett starkare samarbete med arbetslivet i fråga om dessa. YE inom ytbehandlingsbranschen Det finns inga särskilda observationer om denna examens grunder. SYE inom ytbehandlingsbranschen Det finns inga särskilda observationer om denna examens grunder. Reflektioner kring examensstrukturen Det verkar som om examensstrukturen fungerar i fråga om examina som hör till kommissionens verksamhetsområde. Ändringar i andra examina kan också orsaka ändringar i examina som hör till kommissionens verksamhetsområde. I examina är det nödvändigt att hålla sig uppdaterad och beakta arbetslivets behov.



KÄLLOR

Bakgrund

Arbetslivskommissionen har utarbetat en lägesbild av kvaliteten på genomförandet av yrkesprov och bedömning av kunnande i examina inom sitt område.

Till arbetskommissionernas uppgifter hör att årligen producera information om kvaliteten på genomförandet av yrkesprov och bedömningen av kunnandet inom den egna branschen (Statsrådets förordning om yrkesutbildning 673/2017).

Källor som arbetslivskommissionen använder

Arbetslivskommissionen har haft tillgång till Utbildningsförvaltningens statistiktjänst www.vipunen.fi. Kvantitativa uppgifter (anordningstillstånd, prestationsuppgifter och responsuppgifter m.m.) har hämtats i början av 2025, och uppdateringar som lagts upp i Vipunen senare inte har uppdaterats i lägesbilden.

De examina som är i övergångsperioden ingår inte i de kvantitativa uppgifterna. I utbildningsanordnarnas anordnartillstånd bestäms utbildningsanordnarnas aktivitet utifrån om utbildningsanordnaren registrerat examens- eller examensdelsprestationer 2024.

I Vipunens rapportbeskrivning: På grund av datasekretess visas antalen 1–4 som gäller personer som värdet "1–4" och antal större än 4 avrundas till närmaste siffra delbar med 3. Medeltalen beräknas med skyddade tal.

Källmaterialet i lägesbildens reflektioner har varit till exempel arbetslivskommissionens besöksrapporter, eventuella utlåtanden om utkast till examensgrunder, planer för bedömning av kunnande samt eventuella begäran om rättelse gällande bedömning av kunnande som gjorts av studerande. Dessutom har man kunnat komplettera reflektionerna med arbetslivskommissionens medlemmars egna observationer.

Arbetslivskommissionens lägesbilder

Arbetslivskommissionernas webbplats och tidigare års lägesuppgifter och lägesbilder finns på Utbildningsstyrelsens webbplats:

<https://www.oph.fi/sv/utbildning-och-examina/yrkesutbildning/arbetslivskommissioner>

Mer information

Arbetslivskommissionernas sekretariat, arbetslivskommissioner@oph.fi



Työelämätoimikunnat
Arbetslivskommissioner



OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN